

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๖

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลแพ่งธนบุรีส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายมนสันต์ มฤคทัต) ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๐๓๘/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ข้อเท็จจริง

ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้อง นายมนสันต์ มฤคทัต ที่ ๑ และนายวีระมานะคงตรีชีพ ที่ ๒ เป็นจำเลย ต่อศาลแพ่งธนบุรี เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ในข้อหาผิดสัญญาวงเงินสินเชื่อ ขาดลดตัว ตัวเงิน ค้ำประกัน ตามคำฟ้องของโจทก์ สรุปได้ว่า

เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ กระทรวงการคลังได้มีประกาศ เรื่อง ให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๒ กระทรวงการคลังได้มีประกาศให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนทั้ง ๑๒ บริษัท ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) แล้วให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) ให้แก่ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) หรือธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) โจทก์ ผลของการโอน ทำให้ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) โจทก์ มีอำนาจเข้าสวมสิทธิของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ในการดำเนินคดีนี้แทนในฐานะโจทก์ ในการเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ที่มีต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

เดิมจำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาวางเงินสินเชื่อในลักษณะของการขายลดตัวเงินกับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) โดยมีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกัน จำเลยที่ ๑ ผิดนัดค้างชำระดอกเบี้ยและผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินนับถึงวันที่ฟ้องคดีนี้ จำเลยที่ ๑ เป็นหนี้โจทก์ในต้นเงิน จำนวน ๒๔,๑๗๒,๗๘๔.๗๖ บาท ดอกเบี้ย ๑๔,๓๒๕,๕๒๐.๗๔ บาท รวมเป็นเงิน ๓๘,๔๙๘,๓๐๕.๕๐ บาท โจทก์ได้ติดตามทวงถามให้จำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระหนี้ให้โจทก์หลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉย จึงได้นำคดีมาฟ้องร้องต่อศาล

จำเลยที่ ๑ ยื่นคำให้การต่อศาลแพ่งธนบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๓ และยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากพระราชกำหนดทั้งสามฉบับ เป็นกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นสิทธิและเสรีภาพที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลดังนี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตีร วรรคสอง และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ตีร วรรคสอง ที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์หรือของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จำนวน ๑๒ แห่ง เมื่อการโอนกิจการได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแล้ว ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างชัดเจน เป็นการเอาเปรียบลูกหนี้และคู่กรณีอย่างเห็นได้ชัด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ สัตต ที่บัญญัติเรื่องการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความในคดีที่ฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นแล้ว และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖๗ ฉ ก็บัญญัติเรื่องการสวมสิทธิไว้ทำนองเดียวกันกับมาตรา ๓๘ สัตต ดังกล่าว และเป็นกรณีของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จำนวน ๑๒ แห่ง จึงเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิผู้รับโอนกิจการเข้าดำเนินการใดๆ ในคดีความที่มีอยู่แล้วโดยสะดวก โดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ ตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นการเอาเปรียบและลดรอนสิทธิเสรีภาพของกลุ่มความฝายอื่นอย่างชัดเจน

ดังนั้นบทบัญญัติข้างต้น จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยที่ ๑ ได้แย้งต่อไปว่า พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว ตรารับมาเพื่อใช้เฉพาะกรณีที่กระทรวงการคลังดำเนินการควบรวมกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จำนวน ๑๒ แห่ง เข้ากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) กับธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่านั้น มิได้ใช้กับกรณีอื่นๆ ทั่วไป แต่อย่างไรก็ดี จึงเป็นกฎหมายที่ตรารับโดยมุ่งหมายใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งกรณีใดโดยเฉพาะ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง

ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว มีบทบัญญัติให้ผู้รับโอนกิจการคือโจทก์ได้เปรียบในคดีนี้ เพราะสามารถเข้าเป็นกลุ่มความได้ทันทีโดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยสามารถถามค้านพยานที่สืบมาแล้ว คัดค้านพยานเอกสารที่สืบไปแล้ว เป็นผลให้ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยที่ ๑ ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกับโจทก์ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ผู้ร้องมีความเห็นต่อไปอีกว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๓๘ เบญจ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง (๑) (๒) (๓) (๔) และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) ซึ่งบัญญัติไปในทำนองเดียวกันที่เป็นการระงับการใช้บทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยให้อำนาจรัฐมนตรีผู้รักษาการเสมือนหนึ่งเป็นมติที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้น พระราชกำหนดทั้งสามฉบับจึงตรารับขึ้นเพื่อเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนโดยไม่จำเป็น จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลแพ่งธนบุรีเห็นว่า ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติตามที จำเลยที่ ๑ โต้แย้ง จึงส่งความเห็นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อวินิจฉัย

จากคำโต้แย้งของผู้ร้อง สามารถจัดเป็นประเด็นเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ เป็น ๖ ประเด็น ดังนี้
ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตต ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิต ฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ประเด็นที่สาม พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ประเด็นที่สี่ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิต ฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ตรี วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ประเด็นที่ห้า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ประเด็นที่หก พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิต ฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

สำหรับประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สองนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว คือ คำวินิจฉัยที่ ๔๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๕ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

สำหรับประเด็นที่สามและประเด็นที่สี่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว คือ คำวินิจฉัยที่ ๙/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ทวิ และมาตรา ๓๘ ตริ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตริ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

คงเหลือประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงสองประเด็น คือ ประเด็นที่ห้าและประเด็นที่หก ประเด็นที่ห้า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเป็นการทั่วไป และการจำกัดสิทธิเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ ยกเว้นเป็นกรณีที่เป็น และจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้น นอกจากนี้ การจำกัดดังกล่าวต้องเป็นไปโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และจะต้องมีผลใช้บังคับทั่วไป ไม่ได้มุ่งหมายใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่รับรองความเสมอภาคของบุคคลในกฎหมายให้บุคคลได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

สำหรับพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น เป็นบทบัญญัติในเรื่องการดำเนินการตามโครงการควบกิจการระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกันหรือสถาบันการเงินหรือการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน โดยให้ได้รับการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๓๗ มาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๘๕ มาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๒ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ มาตรา ๑๒๒๖ และมาตรา ๑๒๔๐ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ มาตรา ๑๐๒ ประกอบกับมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๔๘ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๓๓ มาตรา ๕๔ (๒) มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน เนื่องในการควบกิจการหรือโอนกิจการมาใช้บังคับ

ส่วนมาตรา ๓๘ เบญจ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติมิให้นำเอากฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นมาใช้บังคับกับการประชุมผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ควบคุมกิจการหรือรับโอนกิจการ และบัญญัติเกี่ยวกับการงดรับลงทะเบียน การโอนหุ้น การส่งหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น การโฆษณา คำบอกกล่าวนัดประชุม และการนับคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้น วรรคสอง บัญญัติให้ถือว่า การให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา เป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น วรรคสาม ห้ามมิให้บุคคลใดฟ้องธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่อยู่ระหว่างการดำเนินการควบคุมกิจการหรือโอนกิจการเป็นคดีล้มละลาย วรรคสี่ เป็นบทบัญญัติยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรแก่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ควบคุมกิจการหรือโอนกิจการ และ วรรคห้า เป็นบทบัญญัติเรื่องการยื่นขอจดทะเบียนการควบคุมกิจการ

พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติในมาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มิให้นำบทบัญญัติในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๓ ฉบับมาใช้บังคับ เป็นความจำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้การควบคุมกิจการหรือการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ส่วนมาตรา ๓๘ เบญจ นั้น เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่เป็นไปตามข้อยกเว้นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ คือ เป็นการจำกัดเนื่องจากมีความจำเป็นเพื่อแก้ไขภาวะวิกฤติของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน มิได้กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ และเป็นการจำกัดโดยอาศัยอำนาจของกฎหมายเฉพาะ

บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่ได้มุ่งหมายใช้เฉพาะกรณีหนึ่งกรณีใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นการเจาะจง แต่ใช้บังคับกับทุกธนาคารพาณิชย์และทุกสถาบันการเงินที่ควบคุมกิจการหรือโอนกิจการ

ดังนั้น บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่หก พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่มีข้อความทำนองเดียวกันกับบทบัญญัติในมาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ เพียงแต่ว่า มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ดังกล่าว ใช้บังคับกับบริษัทที่ประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ดังนั้น ด้วยเหตุผลตามที่ได้ให้ความเห็นไปแล้วในกรณีของมาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ส่วนประเด็นอื่นอีก ๔ ประเด็น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ